



V rámci projektu vzniklo virtuálne laboratórium pre záujemcov o život v riekach a okolí	2
Online, slovenskaskra.sk, 4. 1. 2024, 13:41	
V rámci projektu vzniklo virtuálne laboratórium pre záujemcov o život v riekach a okolí	3
Online, partnerskadohoda.gov.sk, 4. 1. 2024, 14:03	
Prečo naše vlky žerú naše ovečky?	4
Tlač, Denník SME, 5. 1. 2024	



V rámci projektu vzniklo virtuálne laboratórium pre záujemcov o život v riekach a okolí [🔗](#)

📅 4. 1. 2024, 13:41, Zdroj: slovenskaskra.sk [🔗](#), Autor: SITA, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové

slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 622 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 164 EUR

(SITA) – Virtuálne online laboratórium pre záujemcov o život v riekach a okolí je jedným z výsledkov cezhraničného projektu EFFUSE, ktorého hlavným riešiteľom je Prírodovedecká fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Virtuálne laboratórium obsahuje súbor vzdelávacích materiálov zameraných na environmentálnu a ekologickú problematiku vrátane zaujímavých fotografií zhotovených 3D mikroskopom zakúpeným v rámci projektu. Ďalšími realizovanými aktivitami boli workshopy, green eventy a eko-edukačné tréningy, ako aj tvorba edukačných materiálov.

„Hlavným cieľom projektu bolo zvýšiť povedomie mladých o stave životného prostredia vo svojom okolí a o potrebe chrániť ho v súlade s prioritami spolufinancovaného programu cezhraničnej spolupráce Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina pre obdobie rokov 2014 – 2020,“ informovala hovorkyňa univerzity Laura Hoľanová. Medzi primárne priority programu patrí udržateľnosť životného prostredia, ochrana prírodných zdrojov a eliminácia znečistenia riek. Aktivity projektu EFFUSE boli zamerané najmä na povodie rieky Laborec v Strážskom a na povodie rieky Uh v Užhorode. Spoluriešiteľmi projektu sú Užhorodská národná univerzita a ukrajinský Inštitút rozvoja Karpatskej oblasti. Implementácia projektu sa začala 1. augusta 2021 a skončila 31. decembra 2023.

Podobné články

Budujte s nami!

Podporte Iskru dobrovoľnou systematickou alebo jednorazovou finančnou pomocou. Na výške Vašej pomoci nezáleží. Podporte nás TU

Autor: SITA



V rámci projektu vzniklo virtuálne laboratórium pre záujemcov o život v riekach a okolí [↗](#)

📅 4. 1. 2024, 14:03, Zdroj: partnerskadohoda.gov.sk [↗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové

slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 156 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 38 EUR

Virtuálne online laboratórium pre záujemcov o život v riekach a okolí je jedným z výsledkov cezhraničného projektu EFFUSE, ktorého hlavným riešiteľom je Prírodovedecká fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Virtuálne laboratórium obsahuje súbor vzdelávacích materiálov zameraných na environmentálnu a ekologickú problematiku vrátane zaujímavých fotografií zhotovených 3D mikroskopom zakúpeným v rámci projektu.

Fulltextové vyhľadávanie



Prečo naše vlky žerú naše ovečky? [🔗](#)

📅 5. 1. 2024, Zdroj: **Denník SME**, Strany: 21, 23, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Marcel Uhrin**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**, Ďalšie zdroje: **Denník SME - ďalší vydání**
Dosah: 450 000 GRP: 10,00 OTS: 0,10 AVE: 17303 EUR

A čo s tým?

Titulok a podtitulok textu sú parafrázou titulu jednej staršej vedeckej štúdie z Talianska, na ktorú som si spomenul počas uvažovania nad aktuálnymi snahami dvoch ministerstiev, životného prostredia a pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, obnoviť lov vlkov na Slovensku.

Zástupcovia oboch ministerstiev, zdá sa v zhode, sic! (veď dobre, zhoda je pozitívny jav, ale prečítal som si aj úlohy či štatúty oboch vrcholných orgánov štátnej správy), argumentujú záchranou vidieka, vlk predsa ničí chovy dobytky a inak ako odstrelom to vyriešiť nejde.

Čo spôsobíme odstrelom

Spomínaní talianski vedci si v roku 2016 položili otázku: „Prečo vlci konzumujú hospodárske zvieratá?“ Nie je účelom tohto textu poskytnúť (vedecké) detaily štúdie, ktorá vyšla v prestížnom časopise Biological Conservation, preto len stručne.

Pri hľadaní odpovedí na položenú otázku analyzovali výskumníci potravu vlkov v oblasti Ligúrie na severe krajiny a zistili, že vlky tam konzumovali najmä diviaky, srnce a v menšej miere dobytky, predovšetkým kozy. Tento výsledok nie je ničím výnimočný, takto sa vlky živia kdekoľvek v rámci areálu.

Zaujímavým sa to stalo až po analýze faktorov, ktoré ovplyvňujú príčiny zastúpenia domáceho dobytky v štruktúre vlčej koristi. A ukázalo sa, že útokov na dobytky bolo tým menej, čím prírodzenejšie bolo okolité prostredie, najmä zastúpenie lesov s dostatkom dominantnej prírodzenej koristi, srncov a diviakov.

Navyše sa však podiel útokov na dobytky zvyšoval, ak išlo o solitárne vlky. Naopak, v prípade kompletných svoriek s dobre známou hierarchickou organizáciou, ktorú mnohí tak obdivujeme, bolo útokov na dobytky menej.

Inak povedané, ak budeme do fungujúcich populácií vlkov zasahovať odstrelom, spôsobíme dezintegráciu či rozpad svoriek, čo zase v ekologickej reťazi spôsobí orientáciu v hierarchii neukotvených solitárnych vlkov alebo neúplných svoriek na lov ľahšie dostupnej koristi, ktorou sú stáda hospodárskych zvierat. Rozumieme?

Odstrel zrejme vedie alebo (keď mám byť až útlucitne či hranične objektívny) môže viesť k úplne opačnému ako očakávanému výsledku.

Podobný obraz, len na iných údajoch a s iným prístupom, poskytla aj úplne čerstvá štúdia zo Slovenska, ktorú realizovali vedci z Mendelovej univerzity v Brne, Oviedo univerzity v Španielsku a z Hnutia DUHA Šelmy.

Na základe údajov o škodách na ovciach v rokoch 2014 až 2019, teda v období, keď sa lov vlkov u nás ešte realizoval, sa ukázalo, že odstrel samotný neovplyvňuje mieru útokov vlkov na ovce. Výška škôd je rovnaká, či sa vlky v príslušných okresoch lovili, alebo nie.

Štúdiá vyšla v podobne prestížnom časopise Conservation Letters, pričom dostupné dáta neumožnili analyzovať narušenie svoriek vplyvom odstrelu.

Celkovo je však pointa v tom, že k rovnakým záverom sa dospelo aj v ďalších štúdiách, napríklad v rozsiahlom 25-ročnom výskume v rokoch 1987 až 2012 v amerických štátoch Idaho, Montana a Wyoming. No vynechajme detaily, dôležité je, že tieto pozorovania majú zrejme všeobecnú platnosť.

Správna cesta je náročnejšia

Čo s tým? Nedá mi najprv neodcítovať jedno ustanovenie z nášho správneho poriadku: „Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Konanie treba viesť tak, aby posilňovalo dôveru občanov v správnosť rozhodovania, aby prijaté rozhodnutia boli presvedčivé a viedli občanov a organizácie k dobrovoľnému plneniu ich povinností.“ A čo teda máme spoľahlivo zistené?

Po prvé, vlky spôsobujú škody na hospodárskych zvieratách. To sú fakty z vidieckej a farmárskej praxe.

Po druhé, odstrel vlkov výšku týchto škôd nerieši, naopak, niektoré dáta hovoria, že ich môže násobiť. Preto sa natíska otázka, či by nemali v úvode uvedené (viac či menej vecne príslušné) ministerstvá energiu zhody smerovať inam ako do novelizácie vyhlášok umožňujúcich obnovenie odstrelu vlkov.

Myslím si, že áno, a zároveň som však ďaleko od toho, aby som nevnímal rozhorčenie farmárov, keď im vlk strhne ovcu a nielen jednu. Napriek tomu alebo práve preto sú kľúčovým slovom riešenia tohto problému „preventívne opatrenia“ a štátom hradené „kompenzácie“ vzniknutých škôd.



Nemali by sa ministri Tomáš Taraba a Richard Takáč vo svetle uvedených „spoľahlivo zistených stavov vecí“ skôr zaujímať o to, ako pomôcť farmárom s pokrytím nákladov na výstavbu ohradníkov, výcvik strážnych psov a iné preventívne opatrenia? Mali.

Prípadne si môžu do spolupráce prizvať aj nové ministerstvo, ktoré po Novom roku vznikne. Tematicky by mi to do širšieho kontextu sedelo. Po príklady pozitívnej praxe a súvisiacej legislatívnej úpravy by ministri nemuseli chodiť ďaleko, stačilo by sa v rámci služobných ciest informovať napríklad v susednom Česku.

Uznávam však, že to by bola menej atraktívna, náročnejšia a prácna cesta v porovnaní s ľahkým populistickým prístupom v podobe obnoveného umožnenia legálnej produkcie nových vlčích trofejí. Takých tých so zvláštnou estetikou vzorovaného zeleného filcu, ktorý zdobí okraje vyčinennej kože s lebkou so sklenými očami visiacej na stene.

foto – adobe stock

Útokov na dobytok bolo tým menej, čím prirodzenejšie bolo okolité prostredie, najmä zastúpenie lesov s dostatkom dominantnej prirodzenej koristi, srcov a diviakov.

Prečo naše vlky žerú naše ovečky?

To by bola menej atraktívna, náročnejšia a prácna cesta v porovnaní s ľahkým populistickým prístupom v podobe obnoveného umožnenia legálnej produkcie vlčích trofejí.

Autor: Marcel Uhrin pracuje v Ústave biologických a ekologických vied **UPJŠ** v Košiciach.